

NO ET PREOCUPIS: DEMÀ ET DONARÉ LES CLAUS

Era dissabte i de sobte em van trucar al telèfon. Darrere l'aparell, una dona. De seguida m'adono de la tendresa d'aquella veu, del to, de les paraules dolces, amables, de les ganes d'entendre o de resoldre el que acabava de trobar en una capsa de sabates. El seu marit feia poc que s'havia mort. Ella estava fent endreça, tot i el seu dol volia posar a lloc la gran quantitat de records que dels seus quaranta anys de casada tenia. Dins d'aquella capsa de sabates surt una fotografia, una fotografia en blanc i negre, una fotografia antiga, una fotografia on apareix el seu marit amb un nen al darrere a sobre d'una bicicleta. La mirada d'aquell nen cap al seu marit era de complicitat, d'alegria, d'amor. Al darrere de la fotografia, un número de telèfon, el meu número de telèfon. De sobte el seu cap va començar a barrinar, el seu cor es va accelerar. Ella no volia angoixar-se, total, el seu marit feia quinze dies que era mort, però es preguntava per què aquell nen es mirava el seu marit. Tot i així la curiositat li va poder; abans, va mirar per la finestra i, en passar un adolescent pel carrer en una bicicleta, sospirà i es va dir a si mateixa: ho haig de fer.

Va començar a marcar els números, corresponien a un telèfon de la província de Barcelona. Li tremolava la mà però estava convençuda del que feia. Darrere del telèfon jo contesto amb tota naturalitat. Em comenta el que havia trobat i m'explica que li faria gràcia conèixe'm. Per la meva banda em quedo glaçat, astorat; no sabia què dir. Tot i així la seva veu harmoniosa em fa sentir tranquil i, després d'un petit diàleg, accepto la seva proposta. El dissabte següent quedem a la Rambla de Figueres.

Durant tota aquella setmana em vaig posar cada cop més nerviós. A mesura que passaven els dies, tot em resultava estrany, però el que era clar és que el número de telèfon era el meu. Em preguntava una i altra vegada si la meva mare, en pau descansi, tenia un amor perdut cap al nord o si m'apareixeria un nou germanet. En fi, les meves ganes podien més que la meva por a trobar potser un no-res. Però el meu cervell no parava de preguntar-se qui carai devia ser el nen de la fotografia. Pel que fa al meu pare, el pobre ingressat en una residència, no volia ni tan sols comentar-li, ja prou digustos li he donat que no volia ser corresponsable d'un sobresalt en la seva delicada salut.

I va arribar el dissabte, havíem quedat a les quatre de la tarda i agafava el tren a dos quarts de tres. Durant el trajecte el trontoll del tren no em permetia concentrar-me, però per què? Potser no era res i jo m'estava fent un embolic que no calia. La suor s'estava apoderant de mi i m'havia de controlar. Tot i així no vaig poder parar de pensar-hi. A mesura que anaven passant els quilòmetres reflexionava i em deia a mi mateix: Aniol, tranquil·litza't, que al final serà qualsevol bestiesa i hauràs perdut la tarda tontament.

Finalment arribo a l'estació de Figueres. En baixar a l'andana m'adono que viatjo sol. El tren s'atura definitivament i jo sóc l'únic que he sortit del tren. No sé el per què però el fet em deixa intranquil.

No conec la ciutat, just davant meu, un rètol m'indica la direcció cap a la Rambla. En passar per una plaça coberta, la plaça del Gra, la imatge m'és del tot familiar. La plaça apareix en un quadre pintat del meu pare que està penjat a l'habitació de la seva residència. No me'n sé avenir, aquella plaça era el primer signe de connexió entre Figueres i jo. No volia pensar més enllà ni volia capficar-me, era conscient que hi havia anat perquè havia volgut, per tant no volia atabalar-me. De cop em trobo davant meu la Rambla. Molta gent m'havia parlat de com n'era de bonica, però el que m'impressionà més va ser el soroll ensordidor dels estornells, milers i milers cridaven sense parar. Em va semblar com un mal presagi, després em van comentar que pel novembre és del tot normal.

Finalment observo una dona d'avançada edat a mitja Rambla, justament on havíem quedat. Una dona imponent, elegant, alta i esvelta per la seva edat. Jo m'atanso a poc a poc, dubtant de si l'és o no l'és, de sobte ella es gira i em mira, es posa a riure i això em tranquil·litza. Ens presentem i com si res comencem a parlar del lloc on vivim. Em dóna la impressió que hi ha molta química entre nosaltres, com si ens coneguéssim de tota la vida. Acabava de posar cara a aquella veu que m'havia trucat i que m'havia captivat per moments. Aquella dona no em va defraudar. Em vaig fixar en tot; en el seu parlar, la seva mirada, la seva olor, els seus gestos. Després d'uns minuts em convida a anar a casa seva.

Arribem a un carreró trist i fosc, res a veure amb la imatge que aquella senyora donava, però això no influeix en el meu estat d'ànim. Pugem per una escaleta fins a un segon pis, entrem i davant meu s'obre un piset de llum i colors, amb una alegria impregnada per les parets. Aquell pis petit i ordenat em semblava proper. Entrem al petit menjador, tot tocat i posat. Ella em convida a asseure'm i de seguida em porta unes galetes. Per un moment he de fer un esforç per menjar-ne una, els nervis em corren per dins i la galeta no m'entra, però jo no li faig un lleig. Aquella dona m'explica les misèries que ha passat tota la vida amb el seu marit. A poc a poc, m'oblido de la capsa i els ulls se'm neguen. Em poso a la seva pell, el seu marit impedit en els últims anys i ella treballant tota la vida netejant; tot i així van poder tirar endavant. A poc a poc comença a sorgir una confiança mútua, m'explica l'infern que ha viscut durant els anys de casada; eren altres temps i la força de fugir no estava ben vista. El seu marit la maltractava dia sí i dia també, no d'una forma física sinó psicològica, però aquell maltractament l'havia anat enfonsant al llarg dels anys. Ara es sentia alliberada. Tot i així tenia un sentit de culpa; potser l'amor que sentia pel seu marit li tapava els ulls del que havia viscut, jo crec que tenia una mica la síndrome d'Estocolm. M'explica que viu en aquell pis des de fa quaranta anys. Abans vivia en una casa gran amb jardí però el joc i després la beguda van anar trinxant tot el que tenien fins a tenir el pis on ara vivia.

Li cauen les llàgrimes i la veu li tremola, jo intento consolar-la però a poc a poc va traient tota la ràbia que porta dins. Es sentia sola i l'amor d'un fill o d'una filla mai l'havia tingut. Em va comentar que tenia problemes per quedar-se embarassada i al seu marit li va faltar temps per culpabilitzar-la. Ella m'explica que això l'ha anat torturant per dins. M'explica que una vegada va aconseguir quedar-se embarassada i que en aquell moment va pensar que el problema del seu marit s'arreglaria, però ell seguia sortint a jugar i a beure fins al dia abans del naixement. Però la desgràcia va ser una aliada d'ella. Els metges li comuniquen que el nadó havia nascut amb un problema al cor. Al cap de quaranta vuit hores la criatura mor. Des d'aleshores la vida li havia girat l'esquena, es notava que s'havia estimat molt el seu marit, però ell no s'havia volgut deixar ajudar. En fi, la conversa es talla ràpidament i em comenta que no vol patir més. Per un moment quedo embadalit pensant en tot el que m'havia explicat però no vull ser pres de les emocions i torno a la meua estabilitat emocional. Ella se'n va a una habitació i al cap d'uns segons arriba amb la capsa de sabates. No nego que estava intranquil però necessitava ja que m'ensenyés la fotografia.

Va arribar el moment. Quan vaig veure la fotografia el cos se'm va paraitzar, el nen de la fotografia era jo amb la meva bicicleta que tant m'estimava i estava davant de la botiga del meu pare. No entenia per què estava fotografiat amb aquell home, marit de la dona que tenia al davant. Li explico que la botiga era d'ultramarins i que davant el carrer sense asfaltar jugava cada dia a anar amb bicicleta. Jo no recordava que m'haguessin fotografiat mai davant de la botiga però era evident que el nen de la fotografia era jo.

La dona no sabia per què el seu marit estava fotografiat amb mi, però tampoc es va amoïnar. A vegades el seu marit anava per la província de Barcelona a buscar gènere pel seu cap. Li vaig notar una certa alegria d'haver contribuït a resorgir records tan entranyables per a mi, però el fet de no tenir una resposta clara a la fotografia la deixava tranquil·la. Ella me la va oferir i jo me la vaig quedar per la gràcia de veure'm sobre de la meva estimada bicicleta. Després de parlar una mitja horeta més me'n vaig tornar cap a casa.

L'endemà vaig tornar a mirar la fotografia. Pels detalls de la botiga i per la meva edat, aquella fotografia feia uns trenta-cinc anys que estava feta, però seguia sense entendre el per què de la meva mirada a aquell home. A mitja tarda, com cada diumenge vaig anar a veure el meu pare a la residència i li vaig ensenyar la fotografia que tenia. De sobte es va posar a plorar com una magdalena; jo no entenia què li passava, però el pobre home no podia articular paraula. Quan es va asserenar em va explicar tota la història. Al cap de dues hores vaig sortir de la residència plorant. Recordo caminar i caminar per carrers humits intentant entendre el que va passar però no trobava una resposta al que m'havia explicat el meu pare.

Era dilluns i em vaig aixecar aviat, estava molt nerviós i vaig decidir tornar a Figueres. Havia de parlar amb aquella dona i explicar el que m'havia dit el meu pare. Vaig tornar a agafar el tren aviat al matí per arribar abans del migdia. Quan vaig arribar vaig anar corrents cap al pis de la dona. Per sort la vaig trobar, en veure-la no vaig poder, la vaig abraçar i li vaig fer un petó a la galta. Ella no entenia la meva reacció però suposava que alguna cosa important estava succeint. Quan em vaig calmar ens vam asseure al menjador de casa seva i li vaig explicar tot.

El dia abans de néixer el seu fill, el seu marit va anar a jugar. En aquelles juguesques es barrejaven molts diners, molta beguda i molts vicis que no calia que sabés. Aquella nit el seu marit es va jugar tots els diners que tenia, fins i tot casa seva. Havia deixat a ell i a la seva dona totalment a la ruïna, i ella embarassada! La dona comença a somicar fins al punt de no aguantar i esclata a plorar desconsoladament. Després d'uns instants em demana que segueixi. Li explico que l'endemà quan van arribar a l'hospital perquè ella anava de part, el seu marit es va trobar davant per davant amb el metge que s'encarregaria del naixement. Casualment el metge estava en la partida. En una conversa privada pacten la venda del fill a canvi de donar-los un sostre. De cop la cara de la dona es desencanaixa mirant-me fixament, les llàgrimes dels seus ulls no em permeten veure les seves ninetes i amb una veu tremolosa em pregunta: "i la fotografia?" Li explico que el seu marit havia venut el seu fill a una família de Barcelona que tenia una botiga d'ultramarins.

Vam començar a plorar, se'm va abraçar i li vaig dir... "Mare no ploris".